

Věc veřejná

Před časem mně byla položena hloubavá otázka. Jane, ptal se onen dotyčný, jsi skutečně tím, kým se jevíš být, nebo jsi jen velmi moudrý člověk?

Je pravdou, že pokorné a intenzivní naplňování duchovní Cesty s sebou přináší i životní moudrost. Z druhého pohledu je životní moudrost velmi dobrým předpokladem a průvodcem Cesty, sama o sobě však není samospasitelná ve smyslu všech překážek, které ji mohou provázet. Matematicky řečeno, je podmínkou vhodnou, nikoli postačující. K dosažení vysokých duchovních cílů je třeba uplatnit řadu vlastností, při jejichž opominutí člověk nedojde ani životní moudrosti. Nezapomeňme na to nejpodstatnější, co méně trpělivému jedinci činí nemalé potíže – jde především o běh na velmi dlouhou trať. Všichni v tomto smyslu běžíme svůj životní maratón a nejedná se pouze o běh v životě současném, v mezidobí mezi jednotlivými inkarnacemi si jdeme odpočinout.

K připomenutí této skutečnosti máme všichni dnes a denně mnoho příležitostí, dovolím si je zdůraznit v souvislosti s dvěma událostmi v jejichž středu jsem se minulý víkend nacházel.

Sledoval jsem průběh druhého kola voleb do druhé komory parlamentu – senátu a zúčastnil jsem se představení Vivat Comenius – představení věnovanému odkazu J.A. Komenského. Události na první pohled vzdálené a přesto spolu související. Nad velmi nízkou volební účastí se pozastavil mnohý, komentována byla v mnoha souvislostech lidmi, kteří se nad tímto faktem zamysleli z mnoha pohledů. Dovolím si na tomto místě uvést ještě jeden pohled, okořeněný nejenom životní moudrostí (posouzení její hloubky ponechám na čtenáři), ale i nabytým duchovním nadhledem.

Z dopisů čtenářů, uveřejňovaných v denním tisku, zazníval před volbami velmi často jeden tón. „K volbám nepůjdu, protože můj jeden hlas nic nezmůže, na stavu věcí veřejných nic nezmění.“ Po volbách jsme mohli zaznamenat další variantu rezignace, doplněnou i o prvky rozčarování. „Zvolil jsem si stranu s vyhraněným názorem a ta se nyní paktuje s jinou, na níž před volbami jenom plivala. Nemůžu už věřit nikomu a k příštím volbám již také nepůjdu.“

Na Cestě do svého nitra, je na člověku, aby uplatnil řadu vlastností, z nichž některé zvláště ve spojení s všedním životem, příkladně s volbami mohou vyznít až nerealisticky. Na dokreslení skutečnosti, že cesta za životní moudrostí, duchovní zralostí je velmi dlouhá, že je celoživotním maratónem, zmíním jednu z nich, již je možno vyjádřit jedním slovem – přijetí.

Přijímáme jedno – nikdo z nás není dokonalý. Úsměvným potvrzením nechť je jeden televizní pořad, v němž se jako v zrcadle můžeme porovnat každou neděli večer. Pokud se na sebe samého (se vším musíme začínat u sebe) dokážeme podívat nezaujatě, s nadhledem a bez růžových brýlí mámení, pak přijmeme i tu možnost, že dokonalým nemusí být ani ten, koho jsme si vybrali za svého kandidáta ve volbách. Připusťme, že část lidí pohybujících se v politice, sleduje cíle především egoistické. Současně si však uvědomme, že z časového pohledu opakovaného budování demokracie s dlouhou mezipauzou jsme prakticky na začátku. Jak je složité a náročné v praxi uplatňovat kontrolní mechanismy, vidíme i v zemích, kde stojí demokracie na podstatně pevnějších základech, než jaké jsme si zatím dokázali vybudovat sami. Uvědomění si těchto poměrně jednoduchých faktů má ale proto být důvodem k rezignaci? K trpnému, případně roztrpčenému prohlášení – příště už k volbám taky nepůjdu? Pochopení situace podložené přijetím osobního dílu odpovědnosti za současný stav jde ruku v ruce s mírou životní moudrosti a současně i s hladinou duchovní zralosti, podmíněné přijetím inkarnačního principu života. Dokážeme-li spojit obojí, pak si současně uvědomíme nikoliv náhodnou naši přítomnost v této době v této zemi a přijmeme tím na sebe i úkol - osobní angažovanost. Někdo s radostí, jiný s prvotním překvapením, v konci všichni s chápavou úlevou. Vždyť jde o náš společný zájem. Postačuje k tomu kroku jenom životní moudrost? Jistě by řada z nás mohla odpovědět ano, duchovní vyzralost tomuto souhlasu však dává další rozměr. Spoluodpovědnost za věci veřejné je chápána jako nedílná a přirozená složka života. Proč jsem na začátku připomněl J.A.Komenského? Při vyslovení jeho jména se asi každému vybaví s ním nejčastěji spojované adjektivum – učitel národů. Kromě toho, že byl jistě moudrým člověkem, byl také teologem, člověkem věřícím. A vědoucím, jak je pro každého z nás životně důležité nerezignovat na veřejný život. Při sledování zmíněného pořadu věnovaného jeho stěžejnímu dílu – De rerum humanarum emendatione consultatio catholica – Obecná porada o nápravě věcí lidských – mě až mrazilo v zádech, jak pronikavé myšlenky byly vyslány před více jak třemi stoletími a jak k naší škodě jsou aktuální i dnes. Dovolme si proto více než dosud vzájemné propojení naší podstaty – duše – se světem vnějším, prostředím ve kterém žijeme. Projevením většího zájmu o věci veřejné, svým rozhodnutím o jejich nápravě tak můžeme každý

svým dílem naplňovat i odkaz jednoho z našich velkých předků. Spojením víry a životní moudrosti, vyváženým uplatňováním vnitřní zralosti a vnější odpovědnosti můžeme jenom získat. Všichni.

Jan Konfršt
(23. 11. 2004)